

מה אתה עושה כשאתה קם בבקר? / עו"ד שלי וילנר*

האדם הממוצע פותח את הבוקר שלו עם קפה ועם עיתון, או, אם נדייק, עם Ynet או עיתון אינטרנטי אחר, ועל הדרך גם סוקר את ה"פיד" שלו בפייסבוק. אם הוא רואה פוסט מעניין, הוא לפעמים עושה לייק, לפעמים גם משתף אותו כלאחר יד. אה... אבל רגע... ומה אם הפעולה הפשוטה הזו, של שיתוף פוסט יכולה פתאום להיות בעלת השלכות משפטיות ואולי לחייבו בתשלום פיצוי של כמה עשרות אלפי שקלים? אולי שווה לחשוב פעמיים לפני לחיצה על כפתור ה"share"...

החוק הישראלי דורש לשם עוולת לשון הרע הן שמדובר בביטוי פוגעני והן שנעשה "פרסום" של אותו ביטוי. הגדרת החוק רחבה ביותר לגבי האמצעי בו נעשה הפרסום (בעל פה או בכתב ואפילו ציור או תנועה) אך הוא דורש גם שהפרסום היה מיועד לצד שלישי והגיע לצד שלישי, או אם היה בכתב, מספיק שהכתב עשוי היה, לפי הנסיבות, להגיע לצד שלישי. העידן הטכנולוגי אילץ את בתי המשפט להתאים את החוק לדרכי הפרסום ה"מודרניות", ביחוד לאחר פרשת התאבדות נער בעקבות פרסומי הנאצה על ה"קיר" שלו בפייסבוק, שאירעה בשנת 2011. כך, למשל, במקרה משנת 2014 נקבע שפרסום על גבי דף אחר בפייסבוק עולה כדי לשון הרע ובשנת 2017 בית המשפט העליון אף קבע שכתבת תגובה לפוסט עשויה להיחשב לפרסום וללשון הרע.

בפסק דין של בית המשפט העליון מחודש ינואר, 2020, דובר בבני זוג ביצעו שיתוף (Share) בפייסבוק של פרסום משמיץ נגד עיתון מקומי ואף סימנו "לייק" (Like) לפוסט פוגעני אחר, למרות שבני הזוג לא ידעו מי כתב ופרסם את הפוסטים המקוריים. בית המשפט קבע שעצם פעולת השיתוף של פוסט פוגעני בפייסבוק נחשב כפרסום לשון הרע, אך הבהיר שסימון Like, להבדיל, אינו מהווה פרסום. פעולת השיתוף יוצרת מעין "עותק" של הפרסום הפוגעני ומדובר בפעולה חוזרת על פרסום מסוים אשר חושפת אותו למשתמשים נוספים, שאולי לא נחשפו לפרסום המקורי, ואף עלול לתרום לתפוצה נרחבת ותהודה רבה (ובכך לתרום להפיכתו ל"ויראלי"). מנגד, קשה לראות בסימון לייק כיצירת "עותק" של הדברים וחזרה עליהם. הפיצוי שנפסק היה אמנם 5,000 ₪ בלבד (עשירית מהסכום שניתן לפסוק על פי החוק) אך פסק הדין פתח את הדלת לאפשרות לתבוע בגין שיתופים במדיה חברתית (פייסבוק, ועל אותו המשקל גם ביוטיוב, אינסטגרם, פינטרסט, טוויטר, בלינקדין ועוד). כשכללי המשחק עדיין אינם ברורים הדבר מותיר אותנו לוטים באפלה ווירטואלית.

אז מה הפתרון? כשירים האלמותי של שלום חנוך ואריק איינשטיין מהאלבום שבלול (1970): "מה אתה עושה כשאתה קם בבוקר? את אותם הדברים אבל לאט." לחשוב לפני שמתפים פרסומים משמיצים במדיה חברתית (אך גם מדיה עסקית, כמו לינקדאין או אפילו תגובות פומביות באתרי מסחר כמו יד 2, קרייג ליסט, אמזון או איביי), ולשקול היטב האם הדבר נדרש, ואם כבר אירע האירוע, חשוב להיוועץ בעורכי דין טובים ובעלי ניסיון בתחום הרלוונטי כדי לבחון את עילות התביעה או ההגנה האפשריות על פי חוק.

* עו"ד שלי וילנר הינה עורכת דין המוסמכת בישראל, חלק מצוות משרד אפיק ושות' (www.afiklaw.com) המתמקדת בדיני חברות, בליטיגציה מסחרית ובדיני מקרקעין. עו"ד וילנר בוגרת הפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב. אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין המתמחה בתחום זה בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו. לפרטים נוספים: 03-6093609, או באמצעות הדואר האלקטרוני: afiklaw@afiklaw.com.

What do you Do when you Wake Up in the Morning?/Shelly Wilner, Adv.*

The average person opens his morning with coffee and a newspaper, or, to be precise, with Ynet or other Internet news-site, and a review of his Facebook "feed". If he sees an interesting post, he sometimes responds to it with a "thumbs up" (Like), sometimes even casually sharing it. Ah, ... but wait a minute... What if this simple post-sharing operation may entail legal consequences and possibly result in thousands in damages? Maybe it is worth thinking twice before pressing the "share" button...

Israeli law demands for the prima-facie tort of defamation an "abusive publication" and "publication". The wording of the law is very broad regarding the means by which the publication may be made (orally or in writing and even through a drawing or gesture) but also requires that the publication is addressed to a third party and reached its destination, and if it was made in writing, it is sufficient that the writing could have reached, given the specific circumstances, such third party. The technological era forced the Courts to adapt the law to "modern" publication means, especially after the 2011 benchmark case of suicide of a teenager due to hate posts on his "wall". Thus, for example, in a 2014 case, it was held that the action of posting on another Facebook page amounts to defamation and in 2017, Israeli Supreme Court even held that commenting in a post might be considered a "publication" and defamation.

In a case decided by the Israeli Supreme Court in January 2020, a couple shared a Facebook defamatory post against a local newspaper and pressed the "Like" button on another, even though they did not know who wrote and published the original posts. Nevertheless, the Court held that the mere act of sharing a post amounts to defamation, but made it clear that the act of pressing "Like" does not. The act of "sharing" creates a "copy" of the offensive publication and is in fact a repetition of the particular publication, which exposes it to other users, who may not have otherwise been exposed to the original publication and thus may contribute to its distribution and resonance (hence helping it become "viral"). On the other hand, it is hard to see a "Like" as a "copy" and repetition. Although the damages awarded were only ILS 5,000 (a tenth of the possible statutory compensation), the Court's decision opened the door to the possibility of suing for posting "shares" on social media (Facebook, but also Youtube, Instagram, Pinterest, Twitter, LinkedIn etc.). With the rules of the game yet unclear this leaves us in a virtual darkness.

So what is the solution? As stated in the immortal song of Shalom Hanoach and Eric Einstein from the album "Shabul" (1970): "What do you do when you get up in the morning? The same things but slowly". Think before sharing slanderous posts on social media (and business media such as LinkedIn or even public responses on open trade websites such as the Israeli Yad2 or Craigslist, Amazon or Ebay), and carefully consider whether such actions are necessary, and if the event has already taken place, it is important to consult professional lawyers with expertise in the relevant field so that such may examine possible legal claims or defenses.

***Shelly Wilner, Adv.** is an attorney in the office of Afik & Co. (www.afiklaw.com). Her practice focuses primarily on the commercial and corporate law, litigation and real-estate. Advocate Wilner holds a major in law from the Tel Aviv University. Nothing herein should be treated as a legal advice and all issues must be reviewed on a case-by-case basis. For additional details: +972-3-6093609 or at the e-mail: afiklaw@afiklaw.com